

Dr. Snæfríður Egilson, prófessor í fötlunarfræðum á Félagsvísindasviði Háskóla Íslands.

Kristjana Fenger, fyrrum lektor í iðjubjálfunarfræði við Heilbrigðisvísindasvið Háskólans á Akureyri.

Guðrún Pálmadóttir, Prófessor emerita við Heilbrigðisvísindasvið Háskólans á Akureyri.

Rannsóknir og birtingar íslenskra iðjubjálfa frá aldamótum

Útdráttur

Upp úr aldamótunum síðustu fór að fjölga í stétt íslenskra iðjubjálfa og menntun þeirra jókst. Jafnframt jukust fræðastörf og birtingar á ýmsum vettvangi.

Markmið þessarar heimildasamantektar var að kortleggja fræðastörf innan fagsins með því að varpa ljósi á fræðilegt framlag íslenskra iðjubjálfa frá aldamótum. Megináherslan var á greinar í iðjubjálfunartímaritum en sjónarhornið beindist einnig að öðrum fræðasviðum til glöggvunar á því hvað hefur verið ritað og hvar það hefur birst.

Aðferð: Rýnt var skipulega í ritrynt efni í iðjubjálfunartímaritum en greinar í öðrum tímaritum voru flokkaðar eftir sviðum. Eftirfarandi viðmið voru sett um þær greinar: a) ef höfundar voru sjö eða færri skipti höfundaröð iðjubjálfa ekki máli eða b) ef höfundar voru fleiri en sjö þurfti iðjubjálfi að vera meðal fyrstu þriggja höfunda eða sá síðasti til að greinin teldist með.

Niðurstöður: Alls birtust 43 ritryndar greinar í 10 iðjubjálfunartímaritum frá aldamótum og fram til ársins 2023, flestar í *Iðjubjálfanum* og *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 14 greinar í hvoru tímariti. Alls komu 20 íslenskir iðjubjálfar að þessum greinarskrifum og var skipting þannig: 14 greinar beindust að þjónustu iðjubjálfa, 13 að aðferðafræði eða rannsóknum á matstækjum, 13 að þátttöku og/eða umhverfi, 7 að viðhorfum og/eða líðan, 4 að hugmyndafræði fagsins og 2 að færni. Stöku greinar féllu í tvo flokka.

Alls fundust 72 birtingar á fjölbreyttum þverfræðilegum vettvangi heilbrigðis-, mennta- og félagsvísinda. Oftast voru iðjubjálfar þar í hópi fræðafólks með annan bakgrunn og í einu tilviki í stórum og afkastamiklum rannsóknarhópi. Flest tímaritin voru á heilbrigðisvísindasviði en þar á eftir komu tímarit í lýðheilsuvísindum og fötlunarfræðum.

Ályktanir: Mikil rannsóknarvirkni íslenskra iðjubjálfa er athygliverð. Fjöldmörg réttindi og hlunnindi þeirra sem starfa innan

háskólasamfélagsins tengjast birtingum á viðurkenndum vettvangi. Mikilvægt er að hefja Iðjubjálfan til vegs og virðingar og stuðla að því að ritryndar greinar í tímaritinu verði metnar sem skyldi í framtíðinni.

Lykilorð: Fræðileg samantekt, Iðjubjálfunartímarit, Þverfræðilegur vettvangur, Áherslur, Viðmið

Abstract

From the turn of the last century, the academic writings of Icelandic occupational therapists increased following the increase in their number and their education.

The goal of this review article was to map academic work within the field by shedding light on the scientific contribution of Icelandic occupational therapists since year 2000. The main focus was on scientific articles in occupational therapy journals, but the review also includes articles in other academic fields to better clarify what has been written and where it has been published.

Method: Peer-reviewed material in occupational therapy journals from the year 2000 and to date was systematically reviewed, while articles in other journals were only classified by field. Due to different traditions among different scientific disciplines the following inclusion criteria were applied for those articles: a) if there were seven or fewer authors, the occupational therapist's author order did not matter, and b) if there were more than seven authors, the occupational therapist had to be among the first three authors or the last one for the article to be included.

Results: A total of 43 peer-reviewed articles were published in 10 occupational therapy journals from 2000 to 2023, most of them in the *Icelandic Journal of Occupational Therapy* (Iðjubjálfinn) and the *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 14 articles in each journal. Altogether 20 Icelandic

occupational therapists contributed to these articles, and the division was as follows: Occupational therapy services (14 articles), Methodology or research on assessment tools (13), Participation and environment (13), Attitudes and/or well-being (7) and Philosophy of the profession (4). Only two articles were directed at Functioning/performance, but it should be noted that many of the assessment tools which were in focus were directed at performance and functioning. Altogether 10 articles fell into two categories.

Based on the above-mentioned criteria, 72 publications were found in diverse interdisciplinary fields of health, education, and social sciences. Most often, occupational therapists were a part of a group of academics with a different background and in one case in a large and productive research group. Most of the journals were in the field of health sciences (23), followed by journals in public health (11), disability studies (11), education (8), biological sciences (7), social sciences (5), rehabilitation (5), and aging (2).

Conclusion:

The scope and breadth of Icelandic occupational therapists' publications is noteworthy considering that their population is just about 400. More often than not they publish outside of their field, possibly to reach a wider reading group and contribute in an interdisciplinary context. Numerous rights and benefits of those working in academia are related to publications in recognized forums which may at least partly explain where occupational therapists choose to publish and why. It is important to promote the Icelandic Journal of Occupational Therapy so that peer-reviewed articles in the journal are valued and appreciated in the future.

Keywords: Review, Occupational Therapy Journals, Interdisciplinary research, Focus, Criteria

---

Inngangur

Iðjuþjálfunarfræði er ung fræðigrein hér á landi. Líkt og fram kom í greininni „Saga fags og fræða: Iðjuþjálfun á Íslandi 1945–1997“ (Kristjana Fenger og Guðrún Pálmadóttir, 2022) sóttu flestir frumherjanna nám á öðrum Norðurlöndum þar sem takmörkuð áhersla var lögð á rannsóknir í faginu. Framhaldsnám í iðjuþjálfunarfræði var ekki í boði á þessum tíma en þess voru dæmi að iðjuþjálfar tækju meistaraþróf og birtu rannsóknargreinar á öðrum vettvangi (t.d. Palmadóttir og Busch-Rossnagel, 1988). Lengi vel var Hope Knútsson eini iðjuþjálfinn með framhaldsmenntun hér á landi og barðist hún ötullega fyrir framgangi fags og fræða í íslensku samfélagi um árabil. Hennar framlag verður seint ofmetið enda hafði hún meðal annars milligöngu um að fá hingað til lands erlent fræðafólk sem hélt námskeið og vinnusmiðjur fyrir félagsmenn.

Segja má að Ísland hafi komist „á kortið“ í hinum fræðilega heimi iðjuþjálfunar árið 1990 þegar bók Guðrúnar Árnadóttur, *The Brain and Behavior*, kom út (Árnadóttir, 1990). Þar er matstækið A-One fyrst kynnt til sögunnar en það er staðlað

iðjumiðað matstæki til að meta ADL-færni og taugaeinkenni sem draga úr framkvæmd (Guðrún Árnadóttir og Sigrún Garðarsdóttir, 2015). Guðrún og samstarfsfélagar hennar hafa haldið áfram að þróa A-One allt til þessa dags (sjá yfirlit yfir greinar í töflu 1) og er það notað víða um lönd við mat á færni við eigin umsjá og einkennum sem tengjast röskun á taugaatferli.

Um og upp úr aldamótunum síðustu jukust fræðaskrif íslenskra iðjuþjálfra til muna þegar tók að fjölga í stétt þeirra og menntun þeirra jókst. Tímaritið *Iðjuþjálfinn* var lengi vel helsti vettvangur birtinga, og á nýrri öld hafa birst þar fjöldi fræði- og fagþróunargreina. Í fyrstu voru greinarnar óritrýndar (t.d. Elín Ebba Ásmundsdóttir, 1999, 2000; Ingibjörg S. Ásgeirsdóttir, 2001; Kristjana Fenger, 2001; Margrét Sigurðardóttir, 2000 og Sigrún Garðarsdóttir, 2000) en árið 2004 stóð ritrýni í fyrsta sinn til boða í *Iðjuþjálfanum* með grein Guðrúnar Pálmadóttur (2004) „Að gagnreyna eigin störf og stétt: Samþætting rannsóknarniðurstaðna um iðjuþjálfun á Íslandi“. Síðan hafa reglulega birst þar ritrýndar greinar. Á vegferð okkar við að

gera sögu og þróun fagsins síðustu áratugina skil varð að ráði að gera samantekt á fræðilegum heimildum, þar sem íslenskir iðjubjálfar eru meðal höfunda. Enga höfðum við fyrirmyndina enda hafa fáar þjóðir sennilega tækifæri til að rýna með skipulegum hætti í fræðilegt framlag félaga í stéttinni og skrásetja það.

Markmið greinarinnar er að varpa ljósi á fræðilegt framlag iðjubjálfa á Íslandi frá aldamótum. Megináherslan er á fræðigreinar sem birst hafa í iðjubjálfunartímaritum en sjónarhornið beinist einnig að öðrum fræðasviðum til frekari glöggvunar á því hvað hefur verið ritað og hvar það hefur birst.

Umfjöllunin hér á eftir er þannig upp byggð að í aðferðafræðikafla er greint frá vinnulagi við að finna, afmarka og flokka heimildir. Í niðurstöðum er fyrst fjallað um ritrýndar birtingar í iðjubjálfunartímaritum og síðan fylgir grófari samantekt á ritrýndum birtingum íslenskra iðjubjálfa á öðrum vettvangi. Loks er í umræðukafla lagt út af helstu niðurstöðum. Heimildaskráin í lok greinar á við umfjöllun fyrri hlutans en ritaskráin sem fylgir þar á eftir gefur yfirlit um birtingar á öðrum vettvangi.

Aðferð

Í upphafi rýndum við í samantekt á ritrýndu og ritstýrðu efni úr innlendum og erlendum fræðiritum sem finna má á vefsíðu Iðjubjálfafélagsins. Í ljós kom meira efni en okkur hafði órað fyrir, sumt var þó tvítalið en jafnframt vantaði ýmislegt á listann. Í kjölfarið leituðum við á Google Scholar, Researchgate.net og vefsíðum kollega sem við töldum hafa birt efni af fræðilegum toga. Loks var haft samband við stöku iðjubjálfa, þeir spurðir um birtingar sínar og falast eftir ferilskráum frá þeim.

Þá tóku við umræður um áherslur og afmörkun sem og mikilvægi þess að gæta jafnræðis og samræmis. Að íhuguðu máli ákváðum við að leggja megináherslu á ritrýnt efni í iðjubjálfunartímaritum frá aldamótum. Fræðilegum greinum í *Iðjubjálfanum* sem ekki höfðu verið ritrýndar og ritstjórnargreinum var því sleppt. Einnig ákváðum við að sleppa bókarköflum þar sem ekki var alltaf ljóst hvort eða að hvaða marki ritrýni hafði farið fram. Þar með var bókin *Iðja, heilsa og velferð: Iðjubjálfun í íslensku samfélagi* (Guðrún Pálmadóttir

og Snæfríður Þóra Egilson, 2011) úr sögunni en alls áttu 14 iðjubjálfar kafla í bókinni.

Þegar yfirlit greinanna lá fyrir lásnum við yfir ágripin og flokkuðum til að draga fram megináherslur. Stundum var óljóst hvernig skyldi staðið að flokkun og sumar greinar þurfti að okkar mati að flokka á fleiri en einn veg. Í stað þess að flokka út frá öllum hugsanlegum möguleikum lögðum við áherslu á megingilgang og viðfangsefni greinanna eins og þessu er lýst í heiti þeirra og ágripi. Einnig renndum við skipulega yfir texta flestra greinanna til að tryggja að samræmis væri gætt. Eftirfarandi flokkar urðu ofan á: Aðferðafræði og rannsóknir á matstækjum (ARM), Færni (FÆR), Hugmyndafræði (HUG), Viðhorf og/eða líðan (VL), Þátttaka og/eða umhverfi (ÞU), Þjónusta (ÞJÓN) (sjá einnig í síðasta dalki í töflu 1).

Sama vinnulag var viðhaft til að fá yfirlit yfir efni sem birtist í öðrum tímaritum. Þannig voru bókarkafar útilokaðir og birtingar í ráðstefnuritum ekki taldar með ef þær höfðu ekki DOI-númer og voru ekki aðgengilegar á netinu. Þar eð markmiðið var að endurspeglar hlut iðjubjálfa í rannsókn og skrifum var ljóst að setja þurfti viðmið til að stuðla að ákveðnu samræmi. Í lífvísindum og sumum greinum heilbrigðisvísinda eru höfundar oft mjög margir og allir sem koma á einhvern hátt að gagnaöflun og greiningu eru tilgreindir. Þessu er öfugt farið í félags- og menntavísindum þar sem höfundar eru sjaldan fleiri en fjórir og þeirra sem hafa minniháttar aðkomu að rannsóknarferlinu og greinarskrifum er þess í stað getið í þakkarorðum. Frumathugun okkar leiddi í ljós að sú virtist einnig raunin innan iðjubjálfunar og í töflu 1 sést að einungis í fjórum fræðigreinum í iðjubjálfunartímaritum voru höfundar fleiri en fjórir. Því var ákveðið að þar sem höfundar voru sjö eða færri skipti höfundaröð iðjubjálfa ekki máli. Þar sem höfundar voru fleiri en sjö þurfti iðjubjálfi hins vegar að vera meðal fyrstu þriggja höfunda eða sá síðasti til að greinin teldist með. Upphaflega flokkuðum við tímaritin í þrennt: heilbrigðisvísindi, menntavísindi og félagsvísindi, en þegar á leið bættust við fleiri flokkar til að veita fyllri upplýsingar og innsýn. Fjöldans vegna ákváðum við að birta ekki yfirlit yfir greinarnar heldur flokkuðum við þær eingöngu út frá tímaritunum þar sem þær birtust.

Niðurstöður

Ritryndar birtingar íslenskra iðjubjálfa í iðjubjálfunartímaritum

Líkt og sjá má í töflu 1 birtust 43 ritryndar greinar í 10 iðjubjálfunartímaritum frá aldamótum og fram til júní 2023. Flestar birtust í *Iðjubjálfanum* og *Scandinavian Journal of Occupational Therapy (SJOT)*, 14 greinar í hvoru tímariti. Fjórar

greinar birtust í *American Journal of Occupational Therapy (AJOT)*, þrjár í *British Journal of Occupational Therapy (BJOT)* og aðrar þrjár í *Journal of Occupational Science (JOS)*. Í fimm öðrum iðjubjálfunartímaritum fannst ein grein í hverju. Alls komu 20 íslenskir iðjubjálfar að þessum greinarskrifum.

Tafla 1. Ritryndar greinar í iðjubjálfatímaritum þar sem íslenskur iðjubjálfi er meðal rannsakenda

IÐJUBJÁLFINN	
Hulda Þórey Gísladóttir, Ásta Snorradóttir og Kristjana Fenger (2020). Atvinnuþátttaka fólks með skerta starfsgetu: Sjónarhorn stjórnenda á vinnumarkaði. <i>Iðjubjálfinn</i> , 41(1), 16–23.	ÞJÓN
Kristjana Fenger, Margrét Sigurðardóttir og Patricia J. Scott (2020). Hlutverkalistinn: Þátttaka og sátt. Þýðingarferli og mat á réttmæti og notagildi. <i>Iðjubjálfinn</i> 41(1), 6–13.	ARM
Ásdís Sigurjónsdóttir, Guðrún Pálmadóttir og Kristjana Fenger (2019). „Við höfum þurft að breyta okkar starfi“: Starfsendurhæfing á Íslandi frá sjónarhóli starfsfólks starfsendurhæfingarstöðva. <i>Iðjubjálfinn</i> , 40(1), 6–13.	ÞJÓN
Snæfríður Þóra Egilson og Guðrún Pálmadóttir (2018). Iðjubjálfun í ljósi gagnrýnna sjónarhorna: Umfjöllun um verk K.W. Hammell og gildi þeirra fyrir iðjubjálfun á Íslandi. <i>Iðjubjálfinn</i> , 39(1), 6–13.	HUG
Gunnhildur Jakobsdóttir, Þóra Leósdóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2017). Samfélagsþátttaka einhverfra barna: Viðhorf foreldra. <i>Iðjubjálfinn</i> 38(1), 6–13.	ÞU/VL
Sonja Stelly Gústafsdóttir (2016). Public beliefs about cause & risk of depression in Iceland: A pilot study. <i>Iðjubjálfinn</i> , 37(2), 5–10.	VL
Snæfríður Þóra Egilson, Linda Björk Ólafsdóttir, Hólmáís Methúsalemsdóttir og Þóra Leósdóttir (2013). Þýðingarferli og notkun lífsgæðamatslistans KIDSCREEN á Íslandi. <i>Iðjubjálfinn</i> , 34(1), 28–33.	ARM/VL
Guðrún Pálmadóttir (2013). ICF og iðjubjálfun: Fagþróun, hugmyndafræði og hagnýtt gildi. <i>Iðjubjálfinn</i> , 34(1), 9–17.	HUG
Sara Stefánsdóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2012). Er markmiðinu náð? Útkoma íhlutunar í endurhæfingu barna metin með Goal Attainment Scaling aðferðinni. <i>Iðjubjálfinn</i> , 33(1), 12–15.	ÞJÓN
Elín Ebba Ásmundsdóttir (2008). Geðrækt geðsjúkra: Útihátíð í miðbæ Reykjavíkur. <i>Iðjubjálfinn</i> , 30(1), 19–26.	ÞU
Guðrún Árnadóttir (2008). Árangur af iðjubjálfun einstaklinga með taugaeinkenni: Hentug matstæki. <i>Iðjubjálfinn</i> , 30(1), 28–35.	ARM/ÞJÓN
Guðrún Pálmadóttir (2008). Iðjubjálfun í ljósi skjólstæðingsmiðaðrar nálgunar: Reynolds skjólstæðinga á endurhæfingarstofnunum. <i>Iðjubjálfinn</i> , 30(1), 6–16.	ÞJÓN
Snæfríður Þóra Egilson (2007). „Var hann duglegur í tímanum?“ Viðhorf foreldra barna með hreyfihömlun til þjónustu iðjubjálfa og sjúkraþjálfara. <i>Iðjubjálfinn</i> , 29(1), 22–31	ÞJÓN/VL
Guðrún Pálmadóttir (2004). Að gagnreyna eigin störf og stétt: Samþætting rannsóknarniðurstaðna um iðjubjálfun á Íslandi. <i>Iðjubjálfinn</i> , 26(1), 14–23.	ÞJÓN

SCANDINAVIAN JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Egilson, S. Þ. og Jónasdóttir, S. K. (2023). Drawing on critical disability and universal design perspectives within occupational therapy. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> . DOI: 10.1080/11038128.2023.2225755.	HUG
Sigurðardóttir, M., Fenger, K. og Schwartz, A. E. (2022). Psychometric testing of the Icelandic Occupational Self-Assessment (OSA-IS). <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> . DOI: 10.1080/11038128.2022.2074537	ARM
Thordardóttir, B., Stigen, L., Magne, T. A., Johnson, S. G., Gramstad, A., Gran, A. W. o.fl. (2020). Student perceptions of the learning environment in Norwegian occupational therapy education programs. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 29(1), 25–32.	VL/ÞU
Ólafsdóttir, L. B., Egilsson, S. T., Árnadóttir, U. og Hardonk, S. C. (2019). Child & parent perspectives of life quality of children with physical impairments compared with non-disabled peers. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 26(7), 496–504.	VL
Egilsson, S. T., Jakobsdóttir, G., Ólafsson, K. og Leósdóttir, T. (2017). Community participation & environment of children with & without autism spectrum disorder: Parent perspectives. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 24(3), 187–196.	ÞU
Árnadóttir, G. (2017). Contributing to an integrated profession: A model-based examination of the A-ONE. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 24(2), 98–108.	ARM/HUG
Ingvarrsson, L., Egilsson, S. T. og Skaptadóttir, U. D. (2016). "I want a normal life like everyone else": Daily life of asylum seekers in Iceland. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 23(6) 416–424.	ÞU
Stefánsdóttir, S. og Egilsson, S. T. (2016). Diverging perspectives on children's rehabilitation services: A mixed method study. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 23(5), 374–382.	ÞJÓN
Thordardóttir, B., Ekstam, L., Chiatti, C og Malmgren Fänge, A. (2016). Factors associated with participation frequency & satisfaction among people applying for a housing adaptation grant. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 23(5), 347–356.	ÞU
Árnadóttir, G., Löfgren, B. og Fisher, A. G. (2012). Neurobehavioral functions evaluated in naturalistic contexts: Rasch analysis of the A-ONE Neurobehavioral Impact Scale. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 24(2) 98–108.	ARM
Palmadóttir, G. (2010). The role of occupational participation & environment among Icelandic women with breast cancer: A qualitative study. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 17(4), 299–307.	ÞU
Fenger, K. og Kramer, J. (2007). Worker Role Interview: Testing the psychometric properties of the Icelandic version. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 14(3), 160–172.	ARM
Egilsson, S. og Coster, W. (2004). School Function Assessment: Performance of Icelandic students with special needs. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 11(4), 163–170.	ÞU/FÆR
Kaplan, S. og Ásmundsdóttir, E. E. (2000). Icelandic occupational therapists' attitudes toward professionalism. <i>Scandinavian Journal of Occupational Therapy</i> , 7(2), 67–75.	VL

AMERICAN JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Antwerp, L. V., Crabtree, J., Scott, P., Fenger, K., Haglund, L. og Kuo, F. (2016). Translation guidelines for the Role Checklist Version 2: Quality of performance feasibility study in Iceland & China. *American Journal of Occupational Therapy*, 70(4, Supplement 1). **ARM**

Egilson, S. T. og Traustadóttir, R. (2009). Participation of students with physical impairments within the school environment. *American Journal of Occupational Therapy*, 63(3), 264–272. **ÞU**

Árnadóttir, G. og Fisher, A. G. (2008). Rasch analysis of the ADL Scale of the A-ONE. *American Journal of Occupational Therapy*, 62(1), 51–60. **ARM**

Gardarsdóttir, S. og Kaplan, S. (2002). Validity of the Árnadóttir OT-ADL Neurobehavioral Evaluation (A-ONE): Performance in activities of daily living & neurobehavioral impairments of persons with left & right hemisphere damage. *The American Journal of Occupational Therapy*, 56(5), 499–508. **ARM**

BRITISH JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Óladóttir, S. og Palmadóttir, G. (2017). The continuum of client-centred practice in an acute psychiatric unit: A mixed method study of clients' perceptions. *British Journal of Occupational Therapy*, 80(1), 49–57. **ÞJÓN**

Egilson, S. T. og Hemmingsson, H. (2009). School participation of pupils with physical & psychosocial limitations: A comparison. *British Journal of Occupational Therapy*, 72(4), 144–152. **ÞU**

Palmadóttir, G. (2006). Client-therapist relationships: Experiences of occupational therapy clients in rehabilitation. *British Journal of Occupational Therapy*, 69(9), 394–401. **ÞJÓN**

JOURNAL OF OCCUPATIONAL SCIENCE

Jónasdóttir, S. K., Egilson, S.Þ. og Polgar, J. (2021). Structural factors affecting community mobility for people with mobility impairments in Iceland: A human rights & occupational perspective. *Journal of Occupational Science*, 28(1), 59–70. **ÞU/ÞJÓN**

Jónasdóttir, S. K., Egilson, S.Þ. og Polgar, J. (2018). Services, systems & policies affecting community mobility for people with mobility impairments in Northern Iceland: An occupational perspective. *Journal of Occupational Science*, 25(3), 309–321. **ÞU/ÞJÓN**

Jónasdóttir, S. K., Hand, C., Misener, L. og Polgar, J. (2018). Applying case study methodology to occupational science research. *Journal of Occupational Science*, 25(3), 393–407. **ARM**

CANADIAN JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Jónasdóttir, S. K. og Polgar, J. M. (2018). Services, systems, and policies affecting mobility device users' community mobility: A scoping review. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 85(2), 106–116. **ÞU/ÞJÓN**

PHYSICAL AND OCCUPATIONAL THERAPY IN PEDIATRICS

Leosdóttir, T., Egilson, S. T. og Georgsdóttir, I. (2005). Performance of extremely low birthweight children at 5 years of age on the Miller Assessment for Preschoolers. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 25(4), 59-72.

FÆR

OCCUPATIONAL THERAPY IN MENTAL HEALTH

Ásmundsdóttir, E. E. (2009). Creation of new services: Collaboration between mental health consumers and occupational therapists. *Occupational Therapy in Mental Health*, 25(2), 115-126.

ÞJÓN

ASIAN JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Higashi, Y., Takabatake, S., Matsubara, A., Nishikawa, K., Kaneda, T., Nakaoka, K., Somei, Y. og Árnadóttir, G. (2023). Neurobehavioral Impairment Scale of the A-ONE J: Rasch analysis and concurrent validation. *Asian Journal of Occupational Therapy*, 19(1), 30-37.

ARM

HONG KONG JOURNAL OF OCCUPATIONAL THERAPY

Higashi, Y., Takabatake, S., Matsubara, A., Nishikawa, K., Shigeta, H. og Árnadóttir, G. (2019). Reliability and validity of the Japanese version of the ADL-focused Occupation-based Neurobehavioral Evaluation (A-ONE J): Applying Rasch analysis methods. *Hong Kong Journal of Occupational Therapy*, 32(1), 32-40.

ARM

Flestar greinanna fjölluðu um þjónustu iðjubálfa (ÞJÓN), aðferðafræði eða rannsóknir á matstækjum (ARM) og þátttöku og umhverfi (ÞU), álíka margar í hverjum flokki. Fjórtán greinar sneru að þjónustu iðjubálfa með einum eða öðrum hætti, þar af birtist helmingurinn í *Iðjubálfanum*. Oftast var um að ræða rannsóknargreinar þar sem rýnt var í upplýsingar frá notendum, svo sem grein Elínar Ebbu Ásmundsdóttur (Ásmundsdóttir, 2009) og Sólrúnar Óladóttur og Guðrúnar Pálmadóttur (Óladóttir og Pálmadóttir, 2017) eða frá starfsfólki (t.d. Ásdís Sigurjónsdóttir o.fl. 2019; Hulda Þórey Gísladóttir o.fl., 2020). Í stöku tilvikum var bæði byggt á upplýsingum frá notendum og starfsfólki svo sem í grein Söru Stefánsdóttur og Snæfríðar Þóru Egilson (Stefánsdóttir og Egilson, 2016). Einnig voru dæmi um greinar þar sem upplýsingum úr fleiri rannsóknum var teft saman, svo sem í grein Guðrúnar Pálmadóttur (2004). Þrjár greinar fjölluðu um þjónustu við börn en hinar 11 um þjónustu við fullorðið fólk.

Því næst komu greinar sem fjölluðu um þýðingu, staðfæringu eða aðrar rannsóknir á matstækjum (ARM) eða 13 greinar alls. Matstækin beindust flest að færni og þáttum sem hafa áhrif á færni. Flestar greinanna sneru að réttmætisathugunum á og notagildi A-One hér á landi og víðar eða sex greinar alls (Árnadóttir, 2017; Árnadóttir og Fisher, 2008; Árnadóttir o.fl., 2012; Gardarsdóttir og Kaplan, 2002; Higashi o.fl. 2019; Higashi o.fl., 2023). Umfjöllun um A-One er einnig miðlæg í grein Guðrúnar Árnadóttir (2008) en þar er jafnframt fjallað um önnur matstæki sem byggja á áhorfi svo sem AMPS. Önnur matstæki sem fjallað var um byggðust á upplýsingum frá notendum eða aðstandendum þeirra og beindust að þátttöku og færni. Fjórar greinar fjölluðu um rannsóknir og staðfæringu á MOHO-matstækjum í íslensku og erlendu samhengi (Antwerp o.fl., 2016; Fenger og Kramer, 2007; Kristjana Fenger o.fl., 2020; Sigurðardóttir o.fl., 2022) og notagildi þeirra. Undir þennan flokk settum við einnig grein Sigrúnar Kristínar

Jónasdóttur, Hand, Misener og Polgar (Jónasdóttir o.fl., 2018) þar sem aðferðafræði tilviksrannsóknar var í brennidepli og lagt út af henni. Langflest matstækin og annað í umfjölluninni beindist að fullorðnu fólki, eða 12 greinar. Einungis var fjallað um rannsóknir á einu matstæki, KIDSCREEN, sem notað er með börnum (Snæfríður Þóra Egilson o.fl., 2013).

Í 13 greinum var þátttaka og/eða umhverfi (PU) í brennidepli. Greinarnar voru af ólíkum toga og beindust meðal annars að börnum og unglingum (Gunnhildur Jakobsdóttir o.fl., 2017; Egilson o.fl. 2017; Egilson og Hemmingsson, 2009; Egilson og Coster, 2004), geðrækt geðsjúkra (Elín Ebba Ásmundsdóttir, 2008), aðstæðum hælisleitenda hér á landi (Ingvarsson o.fl., 2016) og þátttöku og ánægju fólks sem sækir um styrk til breytinga á húsnæði í Svíþjóð (Thordardóttir o.fl., 2016). Í tveimur greinum var rýnt með skipulegum hætti í stefnuskiöl og önnur gögn sem vörpuðu ljósi á tækifæri fólks með hreyfihömlun til þátttöku (Jónasdóttir o.fl., 2018, 2021).

Sjö greinar féllu undir flokkinn viðhorf og/eða líðan svo sem grein Sonju Stelly Gústafsdóttur (2016) um viðhorf almennings til ástæðna og hættu á þunglyndi, og grein Susan Kaplan og Elínar Ebbu um viðhorf iðjuþjálfna til fagmennsku (Kaplan og Ásmundsdóttir, 2000). Sumar þessara greina féllu einnig í aðra flokka svo sem greinar sem byggðust gagngert á viðhorfum foreldra fatlaðra barna þótt þjónusta eða þátttaka og umhverfi væri annars í brennidepli (Gunnhildur Jakobsdóttir o.fl., 2017; Snæfríður Þóra Egilson, 2007) eða grein Bjargar Þórðardóttur og félaga um viðhorf iðjuþjálfanema í Noregi til námsumhverfisins (Thordardóttir o.fl., 2020).

Fjórar greinar fjölluðu um hugmyndafræði fagsins (HUG). Tvær þeirra birtust í Iðjuþjálfanum, grein Guðrúnar Pálmadóttur um ICF og iðjuþjálfun (2013) og grein Snæfríðar og Guðrúnar Pálmadóttur (2018) um gagnrýnin sjónarhorn innan fagsins í ljósi verka K. W. Hammell. Aðrar tvær greinar af hugmyndafræðilegum toga birtust í SJOT, grein Guðrúnar Árnadóttur (2017) um hugmyndafræðilega þróun A-One

og grein Snæfríðar og Sigrúnar Kristínar um mikilvægi gagnrýnnar fötlunarfræðinálgunar og algildrar hönnunar í iðjuþjálfun (Egilson og Jónasdóttir, 2023).

Einungis tvær greinar fjölluðu beinlínis um færni (FÆR) (Egilson og Coster, 2004; Leosdóttir o.fl. 2005) en þess ber að geta að matstækin sem voru í fyrirrúmi í mörgum greinum beindust oft að færni í athöfnum svo sem grein Guðrúnar Árnadóttur og félaga (2012). Hið sama má segja um stöku greinar sem beindust að þjónustu iðjuþjálfna, sem gat falist í því að auka færni í athöfnum, svo sem grein Söru og Snæfríðar (2012).

Líkt og segir að framan lá þessi flokkun síður en svo í augum uppi. Það átti meðal annars við um greinar sem beindust að tiltekinni þjónustu eða efni en þar sem jafnframt var fjallað töluvert um matstækin eða aðferðina sem beitt var. Þetta átti t.d. við um grein Snæfríðar, Gunnhildar Jakobsdóttur, Kjartans Ólafssonar og Þóru Leósdóttur í SJOT (Egilson o.fl., 2017) en þar er matstækið PEM-CY notað til að rýna í samfélagsþátttöku og umhverfi einhverfra barna og unglunga. Niðurstaðan var sú að flokka hana eingöngu undir þátttöku og umhverfi líkt og aðrar greinar þar sem svipað var uppi á teningnum. Í öðrum tilvikum var áherslan fyrst og fremst á rannsókn á ákveðnu matstæki en um leið var fjallað töluvert um niðurstöður sem fengust með notkun þess. Dæmi þess er grein Snæfríðar, Lindu Bjarkar Ólafsdóttur, Hólmdísar Methúsalemsdóttur og Þóru Leósdóttur (2013) þar sem fjallað er um þýðingu og staðfæringu KIDSCREEN en einnig um niðurstöður íslenskra rannsókna þar sem KIDSCREEN var beitt, rannsókna sem endurspeglu viðhorf og líðan foreldra og barna. Dæmi um greinar sem féllu í tvo flokka, aðrar en þær sem áður hafa verið nefndar, eru greinar Sigrúnar Kristínar, Snæfríðar og Jan Polgar (2021, 2018) sem beinast að umhverfi og þátttöku en þjónusta er einnig í brennidepli. Grein Guðrúnar Árnadóttur (2017) féll einnig í tvo flokka að okkar mati, hún byggir á hugmyndafræðilegum grunni en fjallar einkum um þróun A-ONE.

Ritryndar birtingar íslenskra iðjubjálfa á öðrum vettvangi

Frumniðurstöður gáfu til kynna aðild iðjubjálfa að hátt í 120 greinum en að framlag þeirra væri að líkindum mjög mismunandi enda hljóp höfundafjöldi í sumum greinum á tugum. Þegar viðmiðin voru þrengd, eins og lýst er í aðferðafræðikafla, leiddu niðurstöður heimildasamantektarinnar í ljós 72 birtingar á fjölbreyttum þverfræðilegum vettvangi heilbrigðis-, mennta- og félagsvísinda. Oftast voru iðjubjálfar þar í hópi fræðafólks með annan bakgrunn og í einu tilviki í stórum og afkastamiklum rannsóknarhópi.

Flokkar og fjöldi tímarita í flokki sjást í töflu 2 og mynd 1 sem veitir yfirlit yfir prósentuhlutföll í flokki. Líkt og sjá má eru

flestar birtingar í tímaritum í heilbrigðisvísindum og þar á eftir fylgja birtingar í lýðheilsuvísindum og fötlunarfræðum. Áður en viðmiðin voru hert voru mun fleiri birtingar í tímaritum í lífvísindum og nokkuð í öldrunarfræðum.

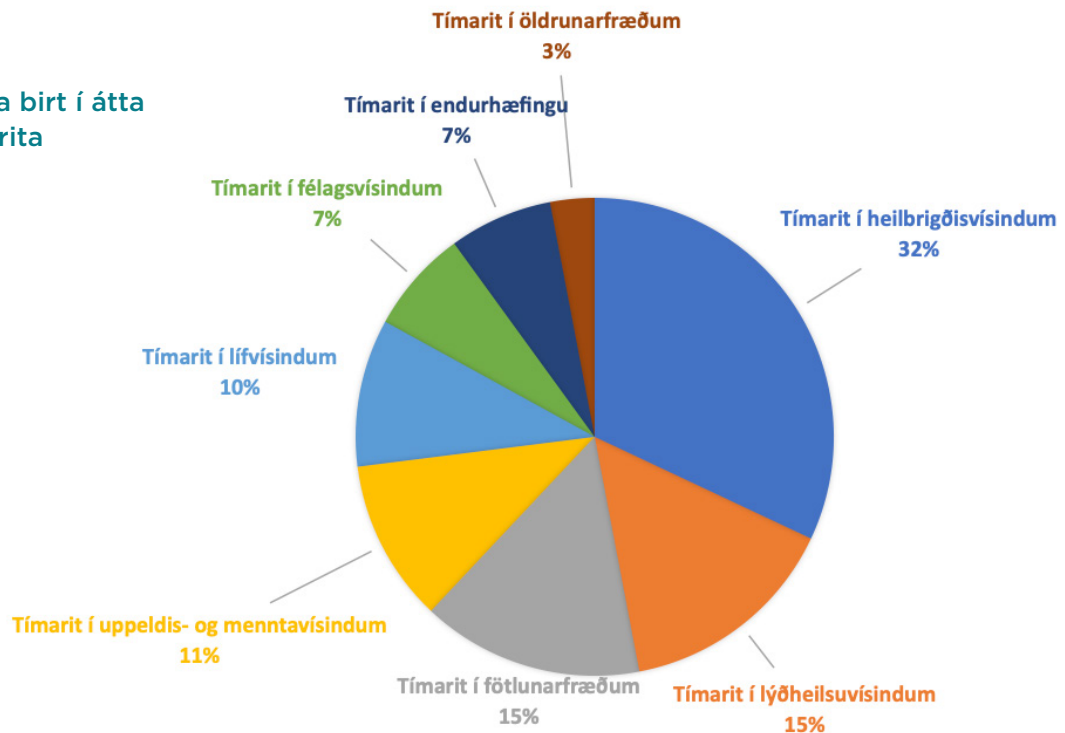
Í ritaskrá er yfirlit yfir þessar rannsóknargreinar og þar miðað við ártöl birtinga. Í stöku tilvikum reyndist erfitt að flokka tímarit og hugsanlega hefði annars konar flokkun komið til greina. Sem dæmi má nefna tímaritið *WORK: A Journal of Prevention, Assessment & Rehabilitation* sem hér er flokkað sem tímarit í lýðheilsuvísindum en hefði einnig mátt flokka sem tímarit í endurhæfingu.

Tafla 2. Flokkur tímarita, fjöldi greina og dæmi um tímarit í hverjum flokki.

TÍMARIT	FJÖLDI GREINA	DÆMI UM TÍMARIT Í FLOKKI
Tímarit í heilbrigðisvísindum	23	<i>European Journal of Cancer Care; Scandinavian Journal of Caring Sciences; Læknablaðið; Tímarit hjúkrunarfræðinga</i>
Tímarit í lýðheilsuvísindum	11	<i>Work; International Journal of Environmental Research and Public Health</i>
Tímarit í fötlunarfræðum	11	<i>Disability and Society; Scandinavian Journal of Disability Research</i>
Tímarit í uppeldis- og menntavísindum	8	<i>European Journal of Special Needs Education; Glæður, Tímarit um uppeldi og menntun</i>
Tímarit lífvísindum	7	<i>Osteoporosis International; Journal of Clinical Densitometry</i>
Tímarit í félagsvísindum	5	<i>Sociology of Health and Illness; Stjórnsmál og stjórnsýsla; Íslenska þjóðfélagið</i>
Tímarit í endurhæfingu	5	<i>Disability and Rehabilitation; Clinical Rehabilitation</i>
Tímarit í öldrunarfræðum	2	<i>Age and Aging; Journal of Housing for the elderly</i>
SAMTALS	72	

Mynd 1.

Hlutfall greina birt í átta flokkum tímarita

Umræða

Hér verður fyrst fjallað um fjölda og inntak greina í iðjubjálfunartímaritum. Líkt og segir að framan fjölluðu flestar greinarnar um þjónustu iðjubjálfa, þátttöku og umhverfi, og aðferðafræði og rannsóknir á matstækjum.

Fræðigreinar í iðjubjálfunartímaritum

Í greinum sem fjölluðu um þjónustu iðjubjálfa var notendamiðuð sýn oftast í brennidepli og upplýsinga aflað frá notendum sjálfum eða aðstandendum þeirra. Einnig var töluvert um greinar sem byggðust á viðhorfum starfsfólks sem veitir ákveðna þjónustu. Töluvert breidd var í skrifum en greinar sem birtust í *Iðjubjálfanum* fjölluðu yfirleitt á sértækari hátt um íslenskt samfélag og aðstæður. Greinar í erlendum iðjubjálfunartímaritum höfðu gjarnan breiðari skírskotun og þar var lagt út af niðurstöðum í alþjóðlegu samhengi í samræmi við áherslur viðkomandi tímarita. Ekki var hægt að greina mun á faglegum áherslum í þjónustu á því árabili sem kannað var enda einungis um að ræða 14 greinar.

Fjöldi greina sem beinast að áreiðanleika og réttmætisathugunum á matstækjum kemur ekki á óvart en á undanförunum árum hefur áhersla verið lögð á þýðingu og

staðfæringu matstækja í íslensku samhengi og víðar (t.d. Fenger og Kramer, 2007; Gardarsdóttir og Kaplan, 2002; Sigurðardóttir o.fl., 2022). Þetta tengist auknum kröfum um að matstæki séu traust og vel rannsökuð svo að hægt sé að draga af þeim áreiðanlegar og trúverðugar upplýsingar. Það á ekki síst við þegar matstæki eru notuð utan þeirra mál- og menningarsvæða þar sem þau voru þróuð og ef skilningur á lykilhugtökum er hugsanlega ólíkur (Arafat o.fl., 2016; Stevelink og Brakel, 2013). Til dæmis leiddu rannsóknir Sólrúnar Óladóttur og félaga á próffræðilegum eiginleikum og notagildi matstækisins Client-centred questionnaire, sem þróað var í Kanada og notað víða um lönd (Cott, 2004), til mikilla breytinga á uppbyggingu þess og áherslum á íslenskum vettvangi (Óladóttir og Pálmadóttir, 2017; Óladóttir o.fl., 2023; Sólrún Óladóttir og Guðrún Pálmadóttir, 2013). Eftir þáttgreiningu standa einungis eftir 24 spurningar í íslensku útgáfunni (Client-centred questionnaire-is) en í upprunaútgáfunni eru þær 33. Niðurstöður Rasch greiningar á íslenskri þýðingu OSA (Sigurðardóttir o.fl. 2022) sýndu einnig að ekki væri skynsamlegt að umbreyta niðurstöðum raðkvarða matstækisins á sama hátt og í ensku útgáfunni og því var búin til sérstök umbreytitafla fyrir íslensku útgáfuna (Sigurðardóttir o.fl. 2022). Hafa ber í huga að niðurstöður

matstækja geta ráðið miklu um ákvarðanatöku og faglegar áherslur þannig að mikið er í húfi. Af einstökum matstækjum tengdust flestar greinarnar uppbyggingu, þróun og notagildi A-One með einum eða öðrum hætti líkt og fram hefur komið og sjá má í töflu 1 (Árnadóttir, 2017; Árnadóttir og Fisher, 2008; Árnadóttir o.fl., 2012; Gardarsdóttir og Kaplan, 2002; Higashi o.fl., 2019; Higashi o.fl., 2023). Tvær þeirra fjalla um réttmætisathuganir og Rasch greiningu á japanskri útgáfu þess (A-ONE J) (Higashi o.fl., 2019; Higashi o.fl., 2023) en matstækið hefur mikið verið notað í norðaustur Asíu.

Athygli vekur hve margar greinar fjalla um þátttöku og umhverfi og er það líkast til í takt við þróunina innan iðjuþjálfunar og iðjuvísinda þar sem síaukin áhersla er lögð á samfélagslega þætti. Meðal annars hefur verið áréttað að iðjuþjálfar þurfi í auknum mæli að beina sjónum að þeim ólíku aðstæðum sem fólk býr við, aðstæðum sem móta tækifæri þess til að lifa mannsæmandi lífi og stunda iðju sem er því mikilvæg. Bent hefur verið á að fjölmargar hindranir sem notendur iðjuþjálfunar standa frammi fyrir eiga rætur að rekja til stjórnsýslu, menningar og félagslegs umhverfis, svo sem þegar upplýsingar og þjónusta koma ekki til móts við þarfir þeirra (t.d. Egilson og Jónasdóttir, 2023; Gerlach, 2015; Hammell, 2017; 2021; Snæfríður Þóra Egilson og Guðrún Pálmadóttir, 2018; Snæfríður Þóra Egilson og Sigrún Kristín Jónasdóttir, 2022). Þarna endurspeglast einnig hugsanlega áherslur og áhrif Alþjóðlega flokkunarkerfisins um færni, fötlun og heilsu (International Classification of Functioning, Disability and Health (World Health Organization, 2001) þar sem hugtökin þátttaka og umhverfi eru í brennidepli (Guðrún Pálmadóttir, 2013). Þrjár af fjórum greinum af hugmyndafræðilegum toga endurspeгла gagnrýnar áherslur en greinum af þeim toga fer fjölgandi, ekki síst í SJOT og JOS. Einungis tvær greinar beindust hins vegar sérstaklega að færni, en í annarri þeirra voru þátttaka barna og skólaumhverfi einnig í brennidepli (Egilson og Coster, 2004). Líkt og fyrr segir var þó undirliggjandi áhersla á framkvæmd og færni víðar, svo sem í greinum sem beindust að þjónustu og matstækjum. Greinar þar sem viðhorf og líðan voru í brennidepli voru af mjög ólíkum toga eins og fram hefur komið og beindust ýmist að námi og fagi t.d. (Kaplan og Ásmundsdóttir, 2000; Thordardóttir

o.fl., 2020) eða viðhorfum almennings eða hópa um tiltekin málefni (t.d. Gunnhildur Jakobsdóttir o.fl., 2017; Sonja Stelly Gústafsdóttir, 2016).

Fræðigreinar á öðrum vettvangi

Líkt og fram kemur í töflu 2 og mynd 1 hér að framan hafa iðjuþjálfar birt fræðigreinar í fjölda tímarita og á fjölbreyttum þverfaglegum vettvangi. Mikill meirihluti greinanna snýst hvorki um iðjuþjálfun né iðjuvísindi sem kemur ekki á óvart þegar birt er á öðrum vettvangi. Alls komu 21 íslenskur iðjuþjálfari að þessum greinarskrifum, að hluta til þeir sömu og í greinum í iðjuþjálfunartímaritum en þó ekki að öllu leyti.

Tæpur þriðjungur greinanna, 23 greinar alls, voru í tímaritum á heilbrigðisvísindasviði. Tímaritin eru æði fjölbreytt og endurspeгла vel þá breidd sem er á sviðinu. Álíka margar birtingar voru í tímaritum í lýðheilsuvísindum (15%) og fötlunarfræðum (15%) annars vegar og í uppeldis- og menntunárvísindum (11%) og lífvísindum (10%) hins vegar. Sjö prósent birtinga voru í tímaritum í félagsvísindum og endurhæfingu. Þar sem endurhæfing er svo miðlæg í kjarna iðjuþjálfunar kom greinarhöfundum nokkuð á óvart að einungis fimm greinar voru í skilgreindum endurhæfingartímaritum, en hugsanlega hefði mátt flokka tímaritið *Work* undir endurhæfingu og þar birtust aðrar fimm greinar. Skilgreind endurhæfingartímarit eru reyndar ekki mörg og ekki auðvelt að fá birt þar enda höfnunarhlutfall hátt, svo sem í *Disability and Rehabilitation* og *Clinical Rehabilitation*.

Þess ber að geta að áður en viðmiðin voru þrengd flokkuðust flestar greinar undir tímarit í lífvísindum. Það tengist því að Kristín Siggeirsdóttir iðjuþjálfari hefur um árabil starfað með afkastamiklum rannsóknarhópi sem birt hefur mikið á þeim vettvangi og víðar. Líkt og fyrr segir eru greinarhöfundar í lífvísindum oft mjög margir og einnig í sumum greinum heilbrigðisvísinda og öldrunarfræða, öfugt við það sem tíðkast í iðjuþjálfatímaritum og í félags- og menntavísindum. Þegar viðmiðin voru þrengd fækkaði því mjög í flokki lífvísinda. Ekki verður farið nánar í áherslur og efni greina á öðrum vettvangi enda leikurinn ekki til þess gerður.

Áhrifabættir á birtingu

Hinn breiði birtingargrundvöllur vekur upp þær spurningar hvar iðjubjálfar kjósa að birta og hvers vegna. Fjöldmörg réttindi og hlunnindi þeirra sem starfa innan háskólasamfélagsins tengjast birtingum á viðurkenndum vettvangi. Í Matskerfi opinberra háskóla segir að við mat á tímaritsgreinum sé stuðst við tvo helstu gagnagrunna vísindatímarita, en þeir eru Web of Science (WoS) á vegum Clarivate og Scopus á vegum Elsevier https://www.hi.is/sites/default/files/brynjadis/matskerfi_opinberra_haskola_2022.pdf. Auk þess er stuðst við finnska mats- og röðunarlistann fyrir akademísk verk Julkaisufoorumi (*tsv.fi*). Efst trjóna svokölluð ISI-tímarit sem gefa 20 stig. Þetta eru alþjóðleg vísindatímarit sem skráð eru í sérstaka gagnagrunna og með það háan áhrifastuðul (e. *impact factor*) að þau raðast í efstu 20% í sínum flokki. Dæmi um slíkt tímarit er *Disability and Rehabilitation*. Flest erlend iðjubjálfatímarit svo sem *SJOT* og *AJOT* eru með áhrifastuðul og birtingar þar gefa 15 stig. Ritryndar greinar í ýmsum íslenskum tímaritum, svo sem *Tímariti hjúkrunarfræðinga*, *Tímariti um uppeldi og menntun* og *Tímariti félagsráðgjafa* gefa 10 stig en ritryndar greinar í *Iðjubjálfanum* hafa hin síðustu ár eingöngu gefið 5 stig. Stjórn matskerfisins tekur ákvörðun um röðun íslenskra tímarita og er þá meðal annars stuðst við ofangreind viðmið og höfnunarhlutfall. Okkur er kunnugt um að fræðileg ritnefnd Iðjubjálfafélagsins hafi um árabil gert athugasemdir við stigagjöf í *Iðjubjálfanum* við fulltrúa matsnefndar um flokkun íslenskra tímarita en án árangurs. Það að birting á þeim vettvangi veitir einungis 5 stig kann að hafa dregið úr áhuga iðjubjálfa á að birta þar. Þetta er eins konar vítahringur vegna þess að meðan svo lítið er birt af ritryndum greinum þá hækkar stigagjöfin ekki. Greinar í *Iðjubjálfanum* beinast að fagi og starfi hér á landi og ætla má að þeim skrifum sé sérstaklega ætlað að ná til kollega innan fagsins og nemenda líkt og þessari grein.

Oftar en ekki kjósa iðjubjálfar að birta á almennari vettvangi til að ná til fleiri lesenda og leggja sitt af mörkum í þverfræðilegu samhengi. Og líkt og segir að framan skrifa iðjubjálfar í félagi við fólk með ólíkan fræðilegan bakgrunn, sem síðan hefur áhrif á það hvar er birt. Margar birtingar tengjast doktorsnámi

iðjubjálfa sem oft er í öðrum fræðigreinum. Þegar þetta er ritað hafa fjórir iðjubjálfar lokið doktorsnámi að því að við best vitum. Þrír iðjubjálfar stunda doktorsnám í fötlunarfræði og tvær þeirra kvenna sem lokið hafa doktorsnámi tengjast þeim vettvangi sterkum böndum þótt þær birti einnig á almennari vettvangi félags- heilbrigðis- og menntavísinda. Einn iðjubjálfi stundar nú doktorsnám í lýðheilsuvísindum og annar í heilsu, færni og þátttöku. Að mati okkar sem þetta ritum skortir öflugt þverfræðilegt tímarit í heilbrigðis- og félagsvísindum hér á landi sem hefði tók á að ná til þess fjölbreytta hóps sem lætur sig heilbrigðis- og velferðarmál varða. Jafnframt er mikilvægt að hefja *Iðjubjálfan* til vegs og virðingar og stuðla að því að ritryndar greinar í tímaritinu verði metnar sem skyldi í framtíðinni. Í auknum mæli er gerð krafa um að rannsakendur birti fræðigreinar í opnum aðgangi og í mörgum tilvikum fylgir því verulegur kostnaður. Ef ritryndar greinar í *Iðjubjálfanum* yrðu betur metnar og áfram gjaldfrjálsar yrði mun álitlegra fyrir rannsakendur í iðjubjálfunarfræðum að birta í tímaritinu. Þótt mikilvægt sé að miðla rannsóknarniðurstöðum til fræðasamfélaga ytra er einnig brýnt að fjalla um þær á íslensku, ekki sist í fagtímariti iðjubjálfa. Slíkt gæti unnið fræðunum enn frekari sess og rótfestu í íslenskri tungu og samfélagi.

Niðurlag

Líkt og sagði í upphafi greinar var markmið okkar að kortleggja fræðastörf innan fagsins frá aldamótum. Þótt við reiknuðum með að úr miklu væri að moða kom fjöldi birtinga á óvart í ljósi þess að íslenskir iðjubjálfar eru rétt um 400. Í fljótu bragði er ekki hægt að benda á tiltekin „göt“ eða svið þar sem rannsóknir vantar sárlega miðað við stöðu fags og fræða. Dreifingin er einnig áhugaverð að okkar mati.

Við höfum allar komið að og látið okkur varða þróun fags og fræða í gegnum árin. Við höldum í þessa vegferð í því skyni að líta yfir farinn veg og svara eigin forvitni nú þegar tvær okkar hafa látið af störfum og styttest í starfslok hinnar þriðju. Við vonumst til að samantektin geti orðið starfandi og verðandi iðjubjálfum gagnleg heimild í framtíðinni.

Heimildir

- Antwerp, L. V., Crabtree, J., Scott, P., Fenger, K., Haglund, L. og Kuo, F. (2016). Translation guidelines for the Role Checklist Version 2: Quality of performance feasibility study in Iceland & China. *American Journal of Occupational Therapy*, 0.5014/ajot.2016.70S1-PO1051
- Arafat, S. M., Chowdhury, H. R., Qusar, M. S. og Hafez, M. A. (2016). Cross cultural adaptation & psychometric validation of research instruments: A methodological review. *Journal of Behavioral Health*, 5(3), 129–136. DOI: 10.5455/jbh.2016061512175
- Árnadóttir, G. (1990). *The brain and behavior: Assessing cortical dysfunction through activities of daily living (ADL)*. Mosby.
- Árnadóttir, G. (2017). Contributing to an integrated profession: A model-based examination of the A-ONE. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 24(2), 98–108. DOI: 10.1080/11038128.2016.1194463
- Árnadóttir, G. og Fisher, A. G. (2008). Rasch analysis of the ADL Scale of the A-ONE. *The American Journal of Occupational Therapy*, 62(1), 51–60. DOI: 10.5014/ajot.62.151
- Árnadóttir, G., Löfgren, B. og Fisher, A. G. (2012). Neurobehavioral functions evaluated in naturalistic contexts: Rasch analysis of the A-ONE Neurobehavioral Impact Scale. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 24(2) 98–108. DOI: 10.3109/11038128.2011.638674
- Ásdís Sigurjónsdóttir, Guðrún Pálmadóttir og Kristjana Fenger (2019). „Við höfum þurft að breyta okkar starfi“: Starfsendurhæfing á Íslandi frá sjónarhóli starfsfólks starfsendurhæfingarstöðva. *Iðjubjálfinn*, 40(1), 6–13.
- Ásmundsdóttir, E. E. (2009). Creation of new services: Collaboration between mental health consumers and occupational therapists. *Occupational Therapy in Mental Health*, 25(2), 115–126. DOI: 10.1080/01642120902856465T.
- Cott, C. (2004). Client-centred rehabilitation: Client perspectives. *Disability and Rehabilitation*, 26(24), 1411–1422.
- Egilson, S. og Coster, W. (2004). School function assessment: Performance of Icelandic students with special needs. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 11(4), 163–170. DOI: 10.1080/11038120410020737
- Egilson, S. T. og Hemmingsson, H. (2009). School participation of pupils with physical & psychosocial limitations: A comparison. *British Journal of Occupational Therapy*, 72(4), 144–152. DOI: 10.1177/030802260907200402
- Egilson, S. T., Jakobsdóttir, G., Ólafsson, K. og Leósdóttir, T. (2017). Community participation and environment of children with and without autism spectrum disorder: Parent perspectives. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 24(3), 187–196. DOI: 10.1080/11038128.2016.1198419
- Egilson, S. P. og Jónasdóttir, S. K. (2023). Drawing on critical disability and universal design perspectives within occupational therapy. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. DOI: 10.1080/11038128.2023.2225755
- Egilson, S. T. og Traustadóttir, R. (2009). Participation of students with physical impairments within the school environment. *American Journal of Occupational Therapy*, 63(3), 264–272. DOI: 10.5014/ajot.63.3.264
- Elin Ebba Ásmundsdóttir (1999). Lýðeinkenni íslenskra iðjubjálfa og viðhorf þeirra til menntamála. *Iðjubjálfinn*, 21(1), 7–13.
- Elin Ebba Ásmundsdóttir (2000). Viðhorf íslenskra iðjubjálfa til fagmála. *Iðjubjálfinn*, 22(1), 20–27.
- Elin Ebba Ásmundsdóttir (2008). Geðrækt geðsjúkra: Útihátið í miðbæ Reykjavíkur. *Iðjubjálfinn*, 30(1), 19–26.
- Fenger, K. og Keller, J. (2007). Worker role interview: Testing the psychometric properties of the Icelandic version. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 14(3), 160–172. DOI: 10.1080/11038120601040743
- Gardarsdóttir, S. og Kaplan, S. (2002). Validity of the Árnadóttir OT-ADL Neurobehavioral Evaluation (A-ONE): Performance in activities of daily living & neurobehavioral impairments of persons with left & right hemisphere damage. *The American Journal of Occupational Therapy*, 56(5), 499–508.
- Gerlach, A. J. (2015). Sharpening our critical edge: Occupational therapy in the context of marginalized populations: Aiguiser notre sens critique: L'ergot-hérapie dans le contexte des populations marginalisées. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 82(4), 245–253.
- Guðrún Árnadóttir (2008). Árangur af iðjubjálfun einstaklinga með taugaeinkenni: Hentug matstæki. *Iðjubjálfinn*, 30(1), 28–35.
- Guðrún Árnadóttir og Sigrún Garðarsdóttir (2015). Þjónustuyfirlit sem grundvöllur gæðaþróunar innan iðjubjálfunar. *Iðjubjálfinn*, 15(1), 26–32.
- Guðrún Pálmadóttir (2004). Að gagnreyna eigin störf og stétt: Samþætting rannsóknarniðurstaðna um iðjubjálfun á Íslandi. *Iðjubjálfinn*, 26(1), 14–23.
- Guðrún Pálmadóttir (2008). Iðjubjálfun í ljósi skjólstæðingsmiðaðrar nálgunar: Reynsla skjólstæðinga á endurhæfingarfagnunum. *Iðjubjálfinn*, 30(1), 6–16.
- Guðrún Pálmadóttir (2013). ICF og iðjubjálfun: Fagþróun, hugmyndafræði og hagnýtt gildi. *Iðjubjálfinn*, 34(1), 9–17.
- Guðrún Pálmadóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2011). Ljóa, heilsa og velferð: *Iðjubjálfun í íslensku samfélagi*. Háskólinn á Akureyri.
- Gunnhildur Jakobsdóttir, Þóra Leósdóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2017). Samfélagsþátttaka einhverfra barna: Viðhorf foreldra. *Iðjubjálfinn*, 38(1), 6–13.
- Hammell, K. W. (2017). Opportunities for well-being: The right to occupational engagement. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 84(4–5), 209–222. DOI: 10.1177/0008417417734831
- Hammell, K. W. (2021). Social and structural determinants of health: Exploring occupational therapy's structural (in)competence. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 88(4), 365–374. DOI:10.1177/00084174211046797
- Higashi, Y., Takabatake, S., Matsubara, A., Nishikawa, K., Kaneda, T., Nakaoka, K., Somei, Y. og Árnadóttir, G. (2023). Neurobehavioral Impairment Scale of the A-ONE J: Rasch analysis and concurrent validation. *Asian Journal of Occupational Therapy*, 19(1), 30–37. <https://doi.org/10.11596/asiajot.19.30>
- Higashi, Y., Takabatake, S., Matsubara, A., Nishikawa, K., Shigeta, H. og Árnadóttir, G. (2019). Reliability and validity of the Japanese version of the ADL-focused Occupation-based Neurobehavioral Evaluation (A-ONE J): Applying Rasch analysis methods. *Hong Kong Journal of Occupational Therapy*, 32(1), 32–40. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1569186119825885>
- Hulda Þórey Gísladóttir, Ásta Snorradóttir og Kristjana Fenger (2020). Atvinnuþátttaka fólks með skerta starfsgetu: Sjónarhorn stjórnenda á vinnumarkaði. *Iðjubjálfinn*, 41(1), 16–23.
- Ingibjörg S. Ásgeirsdóttir (2001). Viðhorf aldraðra á Stór-Reykjavíkursvæðinu til sjálfraeðis og forræðis í tengslum við umönnun aldraðra. *Iðjubjálfinn*, 23(1), 22–31.
- Ingvarsson, I., Egilson, S. T. og Skaptadóttir, U. D. (2016). "I want a normal life like everyone else". Daily life of asylum seekers in Iceland. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 23(6), 416–424. DOI: 10.3109/11038128.2016.1144787.
- Jónasdóttir, S. K., Egilson, S. P. og Polgar, J. (2018). Services, systems & policies affecting community mobility for people with mobility impairments in Northern Iceland: An occupational perspective. *Journal of Occupational Science*, 25(3), 309–321. DOI: 10.1080/14427591.2018.1474797
- Jónasdóttir, S. K., Egilson, S. P. og Polgar, J. (2021). Structural factors affecting community mobility for people with mobility impairments in Iceland: A human rights and occupational perspective. *Journal of Occupational Science*, 28(1), 59–70. DOI: 10.1080/14427591.2021.1896570
- Jónasdóttir, S. K., Hand, C., Misener, L. og Polgar, J. (2018). Applying case study methodology to occupational science research. *Journal of Occupational Science*, 25(3), 393–407. DOI: 10.1080/14427591.2018.1480409
- Jónasdóttir, S. K. og Polgar, J. (2018). Services, systems, and policies affecting mobility device users' community mobility: A scoping review. *Canadian Journal of Occupational Therapy*, 85(2), 106–116. DOI: 10.1177/00084174177332
- Kaplan, S. og Ásmundsdóttir, E. E. (2000). Icelandic occupational therapists' attitudes toward professionalism. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 7(2), 67–75. DOI: 10.1080/110381200750018869
- Kristjana Fenger (2001). Hlutverk Íslendinga, gildi þeirra og hversu oft þeir gegna þeim. *Iðjubjálfinn*, 23(1), 12–20.
- Kristjana Fenger og Guðrún Pálmadóttir (2022). Saga fags og fræða: Iðjubjálfun á Íslandi 1945–1997. *Iðjubjálfinn*, 43(1), 14–22.

- Kristjana Fengler, Margrét Sigurðardóttir og Patricia J. Scott (2020). Hlutverkastíttinn: Þátttaka og sátt. Þýðingarferli og mat á réttmæti og notagildi. *Iðjubjálfinn*, 41(1), 6–13.
- Leosdóttir, T., Egilson, S. T. og Georgsdóttir, I. (2005). Performance of extremely low birthweight children at 5 years of age on the Miller Assessment for Preschoolers. *Physical and Occupational Therapy in Pediatrics*, 25(4), 59–72. DOI: 10.1300/J006v25n04_05
- Margrét Sigurðardóttir (2000). Viðhorf iðjubjálfa á Íslandi til sjálfþæðis og forræðis í tengslum við umönnun aldraðra. *Iðjubjálfinn*, 22(2), 6–14.
- Óladóttir, S. og Pálmadóttir, G. (2017). The continuum of client-centred practice in an acute psychiatric unit: A mixed method study of clients' perceptions. *British Journal of Occupational Therapy*, 80(1), 49–57. DOI: 10.1177/030802261666649
- Ólafsdóttir, L. B., Egilson, S. T., Árnadóttir, U. og Hardonk, C. (2019). Child and parent perspectives of life quality of children with physical impairments compared with non-disabled peers. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 26(7), 496–504. DOI: 10.1080/11038128.2018.1509371
- Pálmadóttir, G. (2006). Client-therapist relationships: Experiences of occupational therapy clients in rehabilitation. *British Journal of Occupational Therapy*, 69(9), 394–401. DOI: 10.1177/0308022606069009
- Pálmadóttir, G. (2010). The role of occupational participation & environment among Icelandic women with breast cancer: A qualitative study. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 17(4), 299–307. DOI: 10.3109/11038120903302874
- Pálmadóttir, G. og Busch-Rossnagel, N. A. (1988). The effects of physical disability on the family system. *International Journal of Rehabilitation Research*, 11(3), 283–285.
- Sara Stefánsdóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2012). Er markmiðinu náð? Útkoma iðlutunar í endurhæfingu barna metin með Goal attainment scaling aðferðinni. *Iðjubjálfinn*, 33(1), 12–17.
- Sigrún Garðarsdóttir (2000). Tengsl milli færni við athafnir daglegs lífs (ADL) og taugaatferlis hjá sjúklingum sem fengið hafa heilablóðfall. *Iðjubjálfinn*, 22(1), 10–19.
- Sigurðardóttir, M., Fengler, K. og Schwartz, A. E. (2022). Psychometric testing of the Icelandic Occupational Self-Assessment (OSA-IS). *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*. DOI: 10.1080/11038128.2022.2074537
- Snæfríður Þóra Egilson (2007). „Var hann duglegur í tímanum?“ Viðhorf foreldra barna með hreyfihömlun til þjónustu iðjubjálfa og sjúkrapjálfa. *Iðjubjálfinn*, 29(2), 22–31.
- Snæfríður Þóra Egilson og Guðrún Pálmadóttir (2018). Iðjubjálfun í ljósi gagnrýnna sjónarhorna: Umfjöllun um verk K. W. Hammell og gildi þeirra fyrir iðjubjálfa á Íslandi. *Iðjubjálfinn*, 39(1), 6–13.
- Snæfríður Þóra Egilson, Linda Björk Ólafsdóttir, Hólmfríða Freyja Methúsalemsdóttir og Þóra Leósdóttir (2013). Þýðingarferli og notkun lífsgæðamatlistans KIDSCREEN á Íslandi. *Iðjubjálfinn*, 34(1), 28–33.
- Sonja Stelly Gústafsdóttir (2016). Public beliefs about cause & risk of depression in Iceland: A pilot study. *Iðjubjálfinn*, 37(2), 5–10.
- Stefánsdóttir, S. og Egilson, S. T. (2016). Diverging perspectives on children's rehabilitation services: A mixed method study. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 23(5), 374–382. DOI: 10.3109/11038128.2015.1105292
- Stevellink, S. A. M. og van Brakel, W. H. (2013). The cross-cultural equivalence of participation instruments: A systematic review. *Disability and Rehabilitation*, 35(15), 1256–1268. DOI: 10.3109/09638288.2012.731132
- Thordardóttir, B., Ekstam, L., Chiatti, C. og Malmgren Fänge, A. (2016). Factors associated with participation frequency & satisfaction among people applying for a housing adaptation grant. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 23(5), 347–356. DOI: 10.3109/11038128.2016.1139622
- Thordardóttir, B., Stigen, L., Magne, T. A., Johnson, S. G., Gramstad, A., Gran, A. W., Åsli, L. A., Mørk, G. og Bonsaksen, T. (2020). Student perceptions of the learning environment in Norwegian occupational therapy education programs. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 29(1), 25–32. DOI: 10.1080/11038128.2020.1831058
- World Health Organization (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health*. World Health Organization.

Ritaskrá

2023

- Ingimarsdóttir, A. S., Björnsdóttir, K., Hamdani, Y. og Egilson, S. Þ. (2023). “Then you realise you can actually do it”: Disabled people negotiating challenges during times of transitioning into adulthood” *Disability and Society*. DOI:10.1080/09687599.2023.2226317
- Óladóttir, S., Pálmadóttir, G., Óskarsson, G. K. og Egilson, S.T. (2023). Psychometric properties of the client-centred rehabilitation questionnaire-15 derived from a large and varied group of rehabilitation users. *Disability and Rehabilitation*. DOI: 10.1080/09638288.2022.2160835
- Stefánsdóttir, S., Sigurjónsdóttir, H. B. og Rice, J. (2023). Weapons and tactics: A story of parents with learning disabilities maintaining family integrity. *British Journal of Learning Disabilities*, 51(1), 62–69. DOI: 10.1111/bld.12492

2022

- Jóhannsdóttir, Á., Egilson, S. og Haraldsdóttir, F. (2022). The implications of internalised ableism for the health and wellbeing of disabled young people. *Sociology of Health and Illness*. DOI: 10.1111/1467-9566.13425
- Jónasdóttir, S. K., Thordardóttir, I. og Jonsdóttir, Þ. (2022). Health professionals? Perspective towards challenges and opportunities of telehealth service provision: A scoping review. *International Journal of Medical Informatics*. DOI: 10.1016/j.ijmedinf.2022.104862
- Pilegaard, M. S., la Cour, K., Baldursdóttir, F., Morgan, D., Oestergaard, L. G. og Brandt, Å. (2022). Assistive devices among people living at home with advanced cancer: Use, non-use and who have unmet needs for assistive devices? *European Journal of Cancer Care*, 31(4). DOI: 10.1111/ecc.13572

- Snæfríður Þóra Egilson og Sigrún Kristín Jónasdóttir (2022). Algild hönnun: Leiðarljós að jafnfræði og tækifærum til samfélagsþátttöku. *Tímarit um upplæfingu og menntun*, 30(2), 115–133. DOI: 10.24270/tuom.2021.30.10
- Stefánsdóttir, S., Rice, J., Aunos, M. og McConnell, D. (2022). Appropriate measures? Supporting parents with ID in the context of the CRPD. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 24(1), 29–41. <https://sjdr.se/articles/10.16993/sjdr.820>
- 2021
- Egilson, S. T., Ólafsdóttir, L. B., Ingimarsdóttir, A. S., Haraldsdóttir, F., Jóhannsdóttir, Á., Gibson, B. E. og Hardonk, S. (2021). Life quality and participation of disabled children and young people: Design and methods of a trans-formative study. *International Journal of Qualitative Methods*, 20(2). DOI: 10.1177/16094069211016713
- Ingólfsdóttir, J., Traustadóttir, R. og Egilson, S. Þ. (2021). Rethinking practices by rethinking expertise: A relational approach to family-centred inclusive services. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 23(1), 1–13. DOI: 10.16993/sjdr.734
- Jóhannsdóttir, Á., Egilson, S. T. og Gibson, B. E. (2021). What's shame got to do with it? The importance of affect in critical disability studies. *Disability and Society*, 36(3), 342–357. DOI: 10.1080/09687599.2020.1751076
- Margrét Brynjólfsdóttir, Guðrún Pálmadóttir og Sólveig Ása Árnadóttir (2021). Activities and participation of 65–91 year old adults: Population-based study among residents of a sparsely populated and remote area in Iceland. *International Journal of Circumpolar Health*, 80(1). DOI: 10.1080/22423982.2021.1903778

- Skuladóttir, E. B., Fenger, K., Bejerholm, U. og Sandqvist, J. (2021). Translation and validation of assessment of Work Performance (AWP) into the Icelandic language and culture. *Work*, 69(4), 1305–1316. DOI: 10.3233/WOR-213551
- Stefánsdóttir, O. Á., Munkejord, M. C. og Sveinbjarnardóttir, E. K. (2021). Maintaining or letting go of couplehood: Perspectives of older male spousal dementia caregivers. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 36(3), 742–751. DOI: 10.1111/scs.13035
- 2020**
- Egilson, S. Þ., Ottósdóttir, G. og Skaptadóttir, U. D. (2020). The Intersection of childhood disability and migration in family lives. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 22(1), 25–34. DOI: 10.16993/sjdr.689
- Gustafsdóttir, S. S., Sigurdardóttir, A. K., Arnadóttir, S. A., Heimisson, G. T. og Mártensson, L. (2020). Translation and cross-cultural adaptation of the Icelandic version of the European Health Literacy Survey Questionnaire, HLS-EU-Q16. *BMC Public Health*, 20(61). DOI: 10.1186/s12889-020-8162-6
- Hafðís Hrönn Pétursdóttir, Ragnheiður Harpa Arnadóttir og Guðrún Pálma-dóttir (2020). Íslensk þýðing WHodAs 2.0 og próffræðilegir eiginleikar hennar. *Tímarit hjúkrunarfræðinga*, 96(2), 80–87.
- Jónasdóttir, S. K., Egilson, S. T. og Polgar, J. (2020). Services, systems and policies shaping the built environment for people with mobility impairments. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 22(1), 371–381. DOI: 10.16993/sjdr.730
- Kristjánsdóttir, H. L., Sigurðardóttir, S. og Pálsdóttir, A. M. (2020). The restorative potential of Icelandic nature. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(23), 9095. DOI: 10.3390/ijerph17239095
- Malmgren Fänge, A., Thordardóttir, B., Ankesnamon Ya-Nyonge, M. og Lethin, C. (2020). Satisfaction with health care interventions among community dwelling people with cognitive disorders and their informal caregivers: A systematic review. *Healthcare*, 8(3), 240. DOI: 10.3390/healthcare8030240
- 2019**
- Kristín Siggeirsdóttir, Ragnheiður D. Brynjólfssdóttir, Sæmundur Ó. Haraldsson, Ómar Hjaltason og Vilundur Guðnason (2019). Nýsköpun: Getur gervigreind gert endurhæfingu skilvirkari? *Læknablaðið*, 105(6), 277–230. DOI: 10.17992/ibl.2019.06.236
- Malmgren Fänge, A., Carlsson, G., Axmon, A., Thordardóttir, B., Chiatti, C., Nilsson, M. og Ekstam, L. (2019). Effects of applying a standardized assessment and evaluation protocol in housing adaptation implementation: Results from a quasi-experimental study. *BMC Public Health*, 19, article 1446. DOI: 10.1186/s12889-019-7815-9
- Sigurdardóttir, A. K., Kristofersson, G. K., Gustafsdóttir, S. S., Sigurdsson, S. B., Arnadóttir, S. A., Steingrímsson, J. A. og Gunnarsdóttir, E. D. (2019). Self-rated health and socio-economic status among older adults in Northern Iceland. *International Journal of Circumpolar Health*, 78(1). DOI: 10.1080/22423982.2019.1697476
- Snæfríður Þóra Egilson, Unnur Dís Skaptadóttir og Guðbjörg Ottósdóttir (2019). Innflytjendafjölskyldur og fötluð börn: Reynsla foreldra. *Tímarit um uppeldi og menntun*, 28(1–2), 1–22. DOI: 10.24270/tuum.2019.28.1
- Thordardóttir, B., Malmgren Fänge, A., Lethin, C., Rodriguez G. D. og Chiatti, C. (2019). Acceptance and use of innovative assistive technologies among people with cognitive impairment and their caregivers: A systematic review. *BioMed Research International*. DOI: 10.1155/2019/9196729
- 2018**
- Boström, L., Chiatti, C., Thordardóttir, B., Ekstam, L. og Malmgren Fänge, A. (2018). Health-related quality of life among people applying for housing adaptations: Associated factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(10), 2130. DOI: 10.3390/ijerph15102130
- Egilson, S. T., Jakobsdóttir, G. og Ólafsdóttir, L. B. (2018). Parent perspectives on home participation of high-functioning children with ASD compared with a matched group of children without ASD. *Autism*, 22(5), 560–570. DOI: 10.1177/1362361316685555
- Erla Björk Sveinbjörnsdóttir og Anna-Lind Pétursdóttir (2018). „Nú fór ég að heyra eitthvað jákvætt á hverjum degi“. Áhrif einstaklingsmiðaðra stuðningsáætlana í leikskóla og upplifun leikskólustarfsmanna og foreldra af vinnubrögðum. *Glæður: Fagtímarit félags sérkennara á Íslandi*, 28(1), 43–56.
- Ingólfssdóttir, J., Egilson, S. og Traustadóttir, R. (2018). Family-centredness in welfare services in Iceland. *Journal of Intellectual Disabilities*, 24(4), 361–377. DOI: 10.1177/1744629517714644
- Luther, A., Chiatti, C., Ekstam, L., Thordardóttir, B. og Fänge, A. M. (2018). Identifying and validating housing adaptation client profiles: A mixed methods study. *Disability and Rehabilitation*, 42(14), 2027–2034. DOI: 10.1080/09638288.2018.1550530
- Margrét Brynjólfssdóttir, Guðrún Pálmadóttir og Sólveig Ása Árnadóttir (2018). Athafnir og þátttaka eldri borgara: Lýðgrunduð rannsókn á 65 til 91 árs íbúum á sunnanverðum Vestfjörðum. *Tímarit hjúkrunarfræðinga*, 94(1), 60–66.
- Thordardóttir, B., Malmgren Fänge, A., Chiatti, C. og Ekstam, L. (2018). Participation in everyday life before and after a housing adaptation. *Journal of Housing for the Elderly*, 33(1), 1–15. DOI: 10.1080/02763893.2018.145180
- 2017**
- Egilson, S. T., Ólafsdóttir, L. B., Leosdóttir, T. og Saemundsen, E. (2017). Quality of life of high-functioning children and youth with autism spectrum disorder and typically developing peers: Self- and proxy-reports. *Autism*, 21(2), 133–141. DOI: 10.1177/1362361316630881
- Gunnar Sigurðsson, Kristín Siggeirsdóttir, Brynjólfur Y. Jónsson, Brynjólfur Morgensen, Elías F. Guðmundsson, Thor Aspelund og Vilundur Guðnason (2017). Yfirlitsgrein. Úr gögnum Hjartaverndar: Nokkur atriði um faraldsfræði og áhættumat beinbrota á Íslandi. *Læknablaðið*, 103(10) 423–428. DOI: 10.17992/ibl.2017.10.154
- Gustafsdóttir, S. S., Fenger, K., Halldorsdóttir, S. og Bjarnason, T. (2017). Social justice, access and quality of healthcare in an age of austerity: Users' perspective from rural Iceland. *International Journal of Circumpolar Health*, 76(1). DOI: 10.1080/22423982.2017.1347476.
- Haraldsson, S. O., Woodward, J. R., Brownlee, A. E. I. og Siggeirsdóttir, K. (2017). Fixing bugs in your sleep: How genetic improvement became an overnight success. *GECCO '17: Proceedings of the Genetic and Evolutionary Conference Companion*, 1513–1520. DOI: 10.1145/3067695. Computation 3082517
- Hemmingsson, H., Ólafsdóttir, L. B. og Egilson, S. T. (2017). Agreements and disagreements between children and their parents in health-related assessments. *Disability and Rehabilitation*, 39(11), 1059–1072. DOI: 10.1080/09638288.2016.1189603
- Johansson, H., Siggeirsdóttir, K., Harvey, N. C., Odén, A., Guðnason, V., McCloskey, E., Sigurdsson, G. og Kanis, J. A. (2017). Imminent risk of fracture after fracture. *Osteoporosis international*, 28(3), 775–780. DOI: 10.1007/s00198-016-3868-0
- Karl Andersen, Thor Aspelund, Elías Freyr Guðmundsson, Kristín Siggeirsdóttir, Rósa Björk Þórolfssdóttir, Gunnar Sigurðsson og Vilundur Guðnason (2017). Yfirlitsgrein. Úr gögnum Hjartaverndar: Faraldsfræði kransæðasjúkdóma á Íslandi í hálfá öld. *Læknablaðið*, 103(10), 411–420. DOI: 10.17992/ibl.2017.10.153
- 2016**
- Siggeirsdóttir, K., Brynjólfssdóttir, R. D., Haraldsson, S. O., Vidar, S., Guðmundsson, E. G., Brynjólfsson, J. H., Jonsson, H., Hjaltason, O. og Guðnason, V. (2016). Determinants of outcome of vocational rehabilitation. *Work*, 55(3), 577–583. DOI: 10.3233/WOR-162436
- Thordardóttir, B., Malmgren Fänge, A., Ekstam, L. og Chiatti, C. (2016). Heterogeneity of characteristics among applicants for housing adaptations in Sweden—relationships to participation and self-rated health. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 13(1). DOI: 10.3390/ijerph13010091
- 2015**
- Gunnhildur Jakobsdóttir, Snæfríður Þóra Egilson og Kjartan Ólafsson (2015). Skólaþátttaka og umhverfi 8–17 ára getumikilla barna með einhverfu: Mat foreldra. *Uppeldi og menntun*, 24(2), 75–97.
- Nilsson, M. H., Iwarsson, S., Thordardóttir, B. og Haak, M. (2015). Barriers and facilitators for participation in people with Parkinson's Disease. *Journal of Parkinson's Disease*, 5(4), 983–992. DOI: 10.3233/JPD-150631
- Sonja Stelly Gústafsdóttir, Kristjana Fenger, Sigríður Halldórsdóttir og Þóroddur Bjarnason (2015). Heilbrigðisþjónusta Fjallabyggðar: Viðhorf íbúa í kjölfar mikilla samfélagsbreytinga. *Íslenska þjóðfélagið*, 6(1), 37–51. https://hdl.handle.net/20.500.11815/2417

2014

Egilson, S. T. (2014). School experiences of pupils with physical impairments over time. *Disability and Society*, 29(7), 1076-1089. DOI: 10.1080/09687599.2014.902363

Linda Björk Ólafsdóttir, Snæfríður Þóra Egilson og Kjartan Ólafsson (2014). Lífsgæði 8-17 ára getumikilla barna með einhverfu: Mat barna og foreldra þeirra. *Uppeldi og menntun*, 23(2), 43-63.

Rianon, N. J., Lang, T. F., Siggeirsdóttir, K., Sigurdsson, G., Eiriksdóttir, G., Sigurdsson, S., Jonsson, B. Y., Garcia, M., Yu, B., Kapadia, A. S., Taylor, W. C., Selwin, B. J., Gudnason, V., Launer, L. J. og Harris, T. B. (2014). Fracture risk assessment in older adults using a combination of selected quantitative computed tomography bone measures: a subanalysis of the Age, Gene/Environment Susceptibility-Reykjavik Study. *Journal of Clinical Densitometry*, 17(1), 25-31. Epub 2013 Apr 2. PMID: 23562129. DOI: 10.1016/j.jocd.2013.03.005

Sigurgeirsdóttir K., Aspelund T., Johansson, H., Gudmundsson, E. F., Mogensen, B., Jonsson, B. Y., Gudnason, V., McCloskey, E., Oden, A., Sigurdsson, G. og Kanis, J. A. (2014). The incidence of a first major osteoporotic fracture in Iceland and implications for FRAX. *Osteoporosis International*, 25(10), 2445-2451. DOI: 10.1007/s00198-014-2777-3

Siggeirsdóttir, K., Aspelund, T., Jonsson, B. Y., Mogensen, B., Gudmundsson, E. F., Gudnason, V. og Sigurdsson, G. (2014). Epidemiology of fractures in Iceland and secular trends in major osteoporotic fractures 1989-2008. *Osteoporosis International*, 25(1), 211-219. DOI: 10.1007/s00198-013-2422-6

Snæfríður Þóra Egilson og Sara Stefánsdóttir (2014). Velferðarþjónusta og fötlúð börn: Reynsla foreldra af starfi fjölskyldudeildar Akureyrarbæjar. *Stjórnmal og stjórnsýsla*, 10(2), 589-612. DOI: <https://doi.org/10.13177/irpa.a.2014.10.2.19>

2013

Guðný Jónsdóttir og Snæfríður Þóra Egilson (2013). „Við gerum bara eins og við getum“: Þjónusta við fólk með fjölþættar skerðingar. *Stjórnmal og Stjórnsýsla*, 9(1), 171-190. DOI: 10.13177/irpa.a.2013.9.1.9

Methúsalemsdóttir, H. F., Egilson, S. T., Gudmundsdóttir, R., Valdimarsdóttir, U. og Georgsdóttir, I. (2013). Quality of life of adolescents born with extremely low birth-weight. *Acta Paediatrica*, 102(6), 597-601. DOI: 10.1111/apa.12192

Sólrun Óladóttir og Guðrún Pálmadóttir (2013). Spurningalisti um skjólstaðingismíðaða þjónustu: Þýðing og staðfærsla með igrunuðum samtölum. *Tímarit hjúkrunarfræðinga*, 89(4), 14-20.

Traustadóttir, R., Sigurjónsdóttir, H. B. og Egilson, S. T. (2013). Disability studies in Iceland: Past, present and future. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 15(supplement 1), 55-70. DOI: 10.1080/15017419.2013.800726

2012

Árnadóttir, U. og Egilson, S. (2012). Evaluation of therapy services with the Measure of Processes of Care (MPOC-20): The perspectives of Icelandic parents of children with physical disability. *Journal of Child Health Care*, 16(1), 62-74. DOI: 10.1177/1367493511423769

Ingólfssdóttir, J., Traustadóttir, R., Egilson, S. og Goodley, D. (2012). Thinking relationally: Disability, families and cultural-historical activity theory. *Barn, Norsk senter for barneforskning*, 30(4), 13-24.

Johannesdóttir, F., Aspelund, T., Siggeirsdóttir, K., Jonsson, B. Y., Mogensen, B., Sigurdsson, S., Harris, T. B., Gudnason, V., Lang, T. F. og Sigurdsson, G. (2012). Mid-thigh cortical bone structural parameters, muscle mass and strength, and association with lower limb fractures in older men and women (AGES-Reykjavik Study). *Calcified Tissue International*, 90(5), 354-364. DOI: 10.1007/s00223-012-9585-6

Siggeirsdóttir, K., Aspelund, T., Jonsson, B. Y., Mogensen, B., Launer, L. J., Harris, T. B., Sigurdsson, G. og Gudnason, V. (2012). Effect of vertebral fractures on function, quality of life and hospitalisation the AGES-Reykjavik study. *Age and Ageing* 41(3), 351-357. DOI: 10.1093/ageing/afs003.

2011

Egilson, S. T. (2011). Parent perspectives of therapy services for their children with physical disabilities. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 25(2), 277-284. DOI: 10.1111/j.1471-6712.2010.00823

2010

Rosano, C., Sigurdsson, S., Siggeirsdóttir, K., Phillips, C. L., Garcia, M., Jonsson, P. V., Eiriksdóttir, G., Newman, A. B., Harris, T. B., Buchem, M. A., Gudnason, V. og Launer, L. J. (2010). Magnetization transfer imaging, white matter hyperintensities, brain atrophy and slower gait in older men and women. *Neurobiological Aging*, 31(7), 1197-1204. DOI: 10.1016/j.neurobiolaging.2008.08.004

2009

Árnadóttir, G., Fisher, A.G. og Löfgren, B. (2009). Dimensionality of nonmotor neurobehavioral impairments when observed in the natural contexts of ADL task performance. *Neurorehabilitation & Neural Repair*, 23(6), 579-586. DOI: 10.1177/1545968308324223

Egilson, S. T. og Traustadóttir, R. (2009). Theoretical perspectives and childhood participation. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 11(1), 51-63. DOI: 10.1080/15017410802461970

Egilson, S. T. og Traustadóttir, R. (2009). Assistance to pupils with physical disabilities in regular schools: Promoting inclusion or creating dependency? *European Journal of Special Needs Education*, 24(1), 21-36. DOI: 10.1080/08856250802596766

2008

Sigurdsson, E., Siggeirsdóttir, K., Jonsson, H. Jr., Gudnason, V., Matthiasson, T. og Jonsson, B. Y. (2008). Early discharge and home intervention reduces unit costs after total hip replacement: Results of a cost analysis in a randomized study. *International Journal of Health Care Finance and Economics*, 8(3), 181-192. DOI: 10.1007/s10754-008-9036-0

2007

Siggeirsdóttir, K., Aspelund, T., Sigurdsson, G., Mogensen, B., Chang, M., Jonsdóttir, B., Eiriksdóttir, G., Launer, L. J., Harris, T. B., Jonsson, B. Y. og Gudnason, V. (2007). Inaccuracy in self-report of fractures may underestimate association with health outcomes when compared with medical record based fracture registry. *European Journal of Epidemiology*, 22(9) 631-639. DOI: 10.1007/s10654-007-9163-9

2006

Forsyth, K., Braveman, B., Kielhofner, K., Ekbladh, E., Haglund, L., Fenger, K. og Keller, J. (2006). Psychometric properties of the Worker Role Interview. *Work*, 27(3), 313-318. PMID: 17006008.

2005

Siggeirsdóttir, K., Olafsson, O., Jonsson, H., Iwarsson, S., Gudnason, V. og Jonsson, B. Y. (2005). Short hospital stay augmented with education and home-based rehabilitation improves function and quality of life after hip replacement: randomized study of 50 patients with 6 months of follow-up. *Acta Orthopædica*, 76(4), 555-662. DOI: 10.1080/17453670510041565

2004

Ásmundsdóttir, E. E. (2004) The Worker Role Interview: A powerful tool in work rehabilitation. *Work*, 22(1), 21-26. PMID: 14757902.

Jonsson, B. Y., Siggeirsdóttir, K., Mogensen, B., Sigvaldason, H. og Sigurdsson, G. (2004). Fracture rate in a population-based sample of men in Reykjavik. *Acta Orthopædica Scandinavica*, 75(2), 195-200. DOI: 10.1080/00016470412331294455

Siggeirsdóttir, K., Alfredsdóttir, U., Einarsdóttir, G., Jonsson, B. Y. (2004). A new approach in vocational rehabilitation in Iceland: Preliminary report. *Work*, 22(1), 3-8. PMID: 14757899

2002

Siggeirsdóttir, K., Jonsson, B. Y., Jonsson, H. Jr. og Iwarsson, S. (2002). The timed 'Up & Go' is dependent on chair type. *Clinical Rehabilitation*, 16(6), 609-616. DOI: 10.1191/0269215502cr529oa